

Куч – адолатда

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

<http://www.kuch-adolatda.sud.uz>

1998 йил 29 августдан чиқа бошлаган.

2025 йил
28 март,
жума
№ 13 (1047)

ХУСУСИЙЛАШТИРИШ БОРАСИДАГИ УСТУВОР ВАЗИФАЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 27 марта
куни давлат мулкини хусусийлаштириш
бўйича жорий ўйлигни устувор вазифалар
муҳокамаси юзасидан кенгайтирилган
иғилиши ўтказди.

Тадбиркорликни ривожлантириш, ер ва ин-
шоотлардан самарали фойдаланиш мақса-
дидаги хусусийлаштириш бўйича кенг кўпамли
ишлар қилинмоқда. 2021-2024 йилларда 47
триллион сўмлик давлат активлари сотилган.
Бу – олдинг ўн ийлликдаги кўрсаткичдан 30
карра кўп.

Булар ҳисобига давлат иштирокидаги кор-
хоналар сони 2 карра қисқарди, иқтисодиётда
давлат улуши 13 фоизга камайди. Хусусий-
лашган мулк самарадорлиги ҳам бир неча ба-
робар ошиди.

Олдинлари, асосан, кичик корхона ва
объектлар сотилган бўлса, эндиликда йирик
давлат активлари ҳам сотувга чиқарилмоқда.
Жумладан, Қўнғирот сода заводи, "Фотон", "Ўз-
темирйўлконтентайнер" каби йирик корхоналар,
"International" ва "Lotte" мөхмонхоналари хусу-
сийлаштириди.

Ўтган йили ноябрда илк бор "халқ IPO"си
бўйича Товар-хом ашё биржасининг 3 милли-
ондан ортиқ акцияси ахолига сотилди, 11 минг
одам акциядорга айланди.

Лекин ҳали тизимда камчиликлар, худудлар
ва тармокларда фойдаланилмаётган имкониятлар
кўп. Бўш турган жойларни иқтисодий ак-
тивга айлантириш, аукционга қўйилган тайёр
биноларни сотишида сустакшиллар бор.

Масалан, худуднинг ихтисослашви, ком-
муникация ўтказиш имконияти ўрганилмасдан
аукционга чиқарилган 1,5 минг гектар ер 1 йилдан
ортиқ сотилмаган. 4 мингта ер участкаси-
ни аукционга чиқаришда келишиш жараёнла-
ри кечиккан. Вазирлар ҳокимлар ўтган йили
сотилиши керак бўлган 243 та мулкни давлат
активлари агентлигига ўтказиб бермagan.

Йирик давлат корхоналарida ҳам ишлар

хадал эмас. "Автосаноат", "Кимесаноат",
"Ўзбекистон металлургия комбинати", "Ўзбек-
нефтгаз" каби 22 та корхона ҳалигача халқа-
ро молиявий ҳисобот юритишига ўтмаган.
"Ўзбекистон почтаси", "Uzbekistan Airports",
"Ўзбекистон темир йўллари" ҳалигача кредит
рейтинги олмаган.

Танкидий руҳда ўтган иғилишида бу каби
масалаларни ҳал этиб, ишларни жадаллашти-
риш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Хусусий-
лаштириш соҳасидаги 2025 йилги мақсадлар
белгилаб олиниди. Жумладан:

- 30 триллион сўмлик давлат мулкини сотиб,
бюджетга камидаги 10 триллион сўм тушумни
таъминнаш;

- 116 та корхонадаги давлат улушкини ва 581
та кўйичас мулк обьектини сотувга чиқариш;

- 6.1 минг гектар ерни аукционга кўйиб, со-
тиш ҳажмини 6 триллион сўмга етказиш;

- камидаги 300 та кон ва майдонни ташабbus-
корларга таклиф этиб, 500 миллиард сўм ту-
шум тушириш.

Буларнинг натижасида иқтисодиётга кўшим-
ча инвестициялар кириб келиб, тадбиркорлик
имконият кенгайяди, минглаб иш ўринлари
пайдо бўлади.

Иғилишида бу мақсадларга эришиш учун
бир қатор ёнгилликлар берилиши эълон қи-
линди.

Энди тадбиркорлар камидаги беш йил ижа-
рада фойдаланган давлат мулкини тўғри-
дан-тўғри ўзи сотиб олиши мумкин бўлади.
Бугунги кунда 632 та шундай обьект бор. Ушбу
мулкларни ижарачиларнинг ўзига сотиши орқа-
ли камидаги 2 триллион сўм тушум қилиш мум-
кин.

"Ўзпахтасаноат"нинг сотилмай қолган 131 та
активларининг бошлангич баҳоси 50 фоизгача
пасайтирилиб, аукционга чиқарилади. Бунда
тадбиркорларга тўловларни уч ўйлгача бўлиб
тўлаш имконияти берилади.

Хозирда республикадаги 537 та бозор ва

савдо мажмуналарининг камидаги 51 фонз улу-
ши маҳаллий ҳокимликларга тегишили. Энди бу
тартиб ҳам ўзгаради. Бозорларда маҳаллий
ҳокимликларнинг мажбuriй иштирок этиши тўғри-
сидаги талаб бекор қилинади. Бу ҳам тадбир-
корлар учун кўшичма имконият бўлади.

Ер майдонларини сотиш бўйича ҳам имко-
ниятлар кенгайтирилади. Масалан, аукционда
узок вақтдан бўён сотилмай турган, майдони
кинич бўлган ёмана-ён жойлашган ер участка-
лари бирлаштирилиб, қайта аукционга чиқари-
лади.

Давлат активларидан самарали фойдала-
ниб, маҳаллий бюджетга тушумни кўпайтириш
бўйича яхши тажрибалар ҳам бор. Мисол учун,
Тошкент шаҳрида муниципал тоғифадаги жой-
лар хатовларни олиниб, электрон базаси яратил-
ди. 102 та самарасиз бино ҳамда 97 гектар бўш
еर аниқланиб, аукционга чиқариш бошланди.
Ўтган йили бино-иншиотлар остидаги 118 гек-
тар ер участкаларини хусусийлаштиришдан
60 миллиард сўм тушум бўлди. Бу – 2022 йилга
нисбатан 5 карра кўп дегани.

Энди ушбу таъкиба барча вилоят марказла-
рида, кейинги йил туманларда жорий қилинади.

Соҳадаги яна бир мухим масала – давлат
иշтирокидаги корхоналарни ҳалқаро бозорга
олиб чиқиш. Бугунгача ушбу тизим ўзини оқла-
ган ва самарасини берган. Ҳалқаро ташкилот-
лар ҳам буни эътироф этаяти.

Мутасаддиларга эксперталарни жалб қилган
холда бу жараёнларни давом этитириш вазифа-
си кўйилди. Бу йил ҳалқаро бозорларда яна 28
та, кейинги йил 10 та йирик корхона акциялари
оммавий савдога чиқарилши белгиланди.

Бош вазирга бу бўйича "йўл ҳаритаси" тас-
диқлаб, ижросини ҳар ойда муҳокама қилиб
бориш топширилди.

Иғилишида муҳокама қилинган масалалар
юзасидан вазирлар, тармок раҳбарлари ва ҳо-
кимлар ахборот берди.

ИҚТИДОРЛИ ЁШЛАР УЧУН ИМКОНИЯТЛАР КЕНГАЙТИРИЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 27 марта куни иқтидорли ёшларни
кўллаб-куватлаштириши тизимини таомиллаштиришга оид тақдимот
 билан танишиди.

Давлатимиз томонидан ёшларни
интеллектуал салоҳиятини ошириш, унарни раббатлантириш
бўйича кенг имкониятлар яратилияти.
Жумладан, 14 та Президент мактаби, 185 та ихтисослаш-
ган ва 9 та ижод мактаби ташкил этилди. Улардаги ўқитиш ва баҳо-
лаш тизими 1 минг 500 та умумъя-
лим мактабида ҳам жорий этилди.
Иқтидорли битирувчилар учун
"Янги Ўзбекистон" университети
алмашиш учун юборилади.

Кейинги мухим масала – чет элда
ўшларни ёшларни ватанимизда ўз
соҳаси бўйича муносиб иш билан
танишилаш. Бу борада "Мамлакат
оптич фондидан ҳамжамияти"ни тузиш
таклиф этилмоқда. У орқали иқти-
дорли ёшлар ягона платформада
бираштирилади. Хорижда таълим
олиб қайтганлар учун имтиёзлар,
грантлар, стартап дастурлари ва
бошча имкониятлар яратилади.

Ҳалқаро – ёшларимизнинг жаҳон
даражасида билим олиши учун зам-
мин. Энди уларни тўғри йўналтириб,
дунёдаги энг илғор университетларда
ўқишига кўмаклаши зарур.

Ўтган ойда ёшлар билан учра-
шувода Президентимиз шу борада
қатор ташабbusларни илгари сур-
ган эди. Тақдимотда бунинг амалий
ва ташкилий жиҳатлари кўриб
чиқиди.

Хусусан, шу мақсадда жорий йил
сентябрдан ҳалқаро мактаб фао-
лиятини йўлга кўйиш режалашти-
рилоқда. Бунга дастлаб 8-синф
битирувчилари орасидан энг иқти-
дорли 60 нафар ўғил-қиз саралаб
олинади. Таълим дастури ҳалқаро
андоза асосида 3 қисмдан – асо-
сий фанлар, ихтисослик фанлари,
етакчилик ва ижтимоий фаолликни
ўргатувчи фанлардан иборат бўла-
ди. Ўкув йили 3 даврага бўлниб, 11
ой давом этади.

Президентимизнинг яна бир та-
шабbusiga мувофиқ, ёшларимизни
Американинг "Печак лигаси" (The
Ivy League) университетларига
тайёрлаш йўлга кўйилади. Бунинг
ЎзА

Бугунги кунда иқтисодий тараққиётни тадбиркор-
ларнинг фаолиятисиз тасаввур этиб бўлмайди. Юр-
тимизда ишбильармонлик мухити ривожланса, ҳалқ ҳам,
давлат ҳам бўйлади, янги-янги иш ўрнинлари ярати-
либ, аҳолининг реал даромадлари ошади.

Жамиятимиз мақсади

Ишонч, рағбат ва ҳуқуқий кафолат

тадбиркорларга тоғдек таянч бўлмоқда

Одинахон
ОТАХОНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати

Бағрикенглик тамоиллари

Ярашув институти

жабрланувчи ва жавобгарнинг ўзаро
ярашиши, маъмурий ишнинг эса

тугатилишига асос бўлди

Инсонпарварлик, бағрикенглик, кечиримлилик ва йиқил-
ганини суюш, адашганга тўғри ўйларни каби қад-
риятларни ўзида мухассам этган ярашув институти
бугунги кунда миллий қонунчиликимизда ўзининг теран
иғодасини топган эзгу мақсад – инсон ҳуқуқ ва эркинлик-
ларининг кафолатли ҳимоясига хизмат қилмоқда.

Мустақилликнинг дастлабки
иyllарида суд-ҳуқуқ тизимини
ислоҳ қилиш борасида мухим
вазифа – ўтиш асортатла-
ридан имкони борича тезорқ
холос бўлиш, шахс, унинг
яқинларига жисмоний ва маъ-
навий азоб берадиган, унинг
кадр-қимматини камситадиган

(Давоми 2-бетда) ►

Муносабат

Коррупцияга қарши кураш самарадорлиги ҳалоллигимиз, масъулиятимиз ва фаол фуқаролик нуқтаи назаримизга боғлиқ

Яқинда давлатимиз раҳбари раислигида ўтказилган
Коррупцияга қарши қурашиш миллий кенгашининг кенгай-
тирилган иғилишида ҳудудларда жисноятчиликнинг ол-
дини олиши бўйича янги тизимини ўйла қўйши мақсадида,
ҳуқуқ-тартибот органлари, Миллий кенгаш, шунингдек, сен-
аторат ва депутатлар биргаликда ишни ташкил қилиши ло-
зимлигига алоҳида эътибор қаратилгани бежиз эмас.

Коррупция – жамиятнинг
барча соҳаларига салбий
таъсир кўрсатувчи, иқти-
сиёдига олиб келишадиган

Анвар ТҮЙЧИЕВ,
Олий Мажлис Сенати
Аграр, сув хўжалиги
масалалар ва экология
кўмитаси раиси

сусайтирувчи хавфли иллат.

Коррупциянинг кенг тарқали-
ши мамлакат иқтисодиётига

жиддий зарба беради.

(Давоми 2-бетда) ►

Ижтимоий ҳимоя

Арз қилинган талаб

ёки ҳоқимлик зинмасига
юқлатилган маэбурсуряят

Ушбу тизим ўзмазмун-моҳи-
ятига кўра, фарзандларнинг
ота-она бағрида ўсиб-улгай-
ши, мукаддас оила маска-

нида миллий табииатимизга
хос эзгу фазилатларни камол
топтириша қаратилган.

(Давоми 3-бетда) ►

<h

■ Жамиятимиз мақсади

Ишонч, рағбат ва ҳуқуқий кафолат

тадбиркорларга тоғдек таянч бўлмоқда

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Янги Ўзбекистонда яратилган бизнес мұхити барчага тенг имкониятлар берил, соҳада юз кўрсатадаётган ўзгаришлар ҳар бир тадбиркор фаолиятига янгича рух ва мазмун олиб кирди.

Бугунги кунда мамлакатимиз ялпи ички маҳсулотининг ярмидан кўпич кичик бизнес субъектлари томонидан ишлаб чиқарилаетга, экспорта ҳам уларнинг ўрни юқори экани эътиборга молик.

Мұхими, бу борадаги қатый қадамлар биримизнига уланди. Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонунчи манбаётларини ишончли ҳимоя қилиш, иктисолидетда давлат улушини босқима-босқич камайтиришга қартилган аниқ манзиллар чора-тадбирлар амалга оширилди. Бу орқали ўз бизнесини йўлга кўйиб, элорту фаровонлигига муносиб хисса қўшадаётган тадбиркорлар сафи кенгайди.

Илгары аксариятни ёшлар, хотин-қизлар ўз бизнесини бошлашга нўчуб туришади. Кредит, ер олиш, асбоб-ускуна сотиги олиш жуда кийин эди. Ҳуда-бехуда текширулар ҳам кўплаб ишбилармонар фаолиятини тўхташига сабаб бўлгани рост. Бугун ҳар бир тадбиркор давлат ҳимоясида ва унинг фаолиятига ҳеч ким арапаша олмайди, тўсиқ ҳам кўйёлмайди.

Ўзбекистонда бизнес вакиллари ҳар томонлама кўплаб-кувватланиб, уларнинг эркин ва самарали фаолиятни юритиши учун барча кулаиклар яратилаетга натижасида соҳага бўлган қизишиш ва ишонч ортиди. Энди тадбиркорликка кўркув билан эмас, балки мустаҳкам ишонч ва мақсад билан кириб борилмоқда.

Президентимизнинг шу йил 19 март куни кичик ва ўрта бизнес вакиллари билан очик ва самимий руҳда ўтган тарихий учрашувида илгари сурилган ҳаёттаги ташабbuslar, шубҳасиз, бизнес эгаларининг фаолиятига енгиллик бери, иш ривоқига сезиларли таъсир кўрсанади. Мамлакатда янги-янги тадбиркорлик субъектларни пайдо бўлишига замин яратади.

Мамлакатимиз рахбарининг бу галги учрашуви ҳам мұхим ва долзарб ташабbuslarга бойлиги билан кўпчиликнинг ёдда қоладиган бўлди. Чунки ушбу тарихий учрашувда соҳадаги муаммолар ўртага ташланиб, уларнинг аниқ ечимлари белгилаб берилди.

Масалан, бир ярим миллион доимий иш ўрни ташкил килиб, соҳада банд аҳоли улушини 75 фоизга етказиши, 100 нафардан кўп ишчиси бор корхоналарни 4 мингтага олиб чиши, кичик бизнесада янги 100 та бренд маҳсулот ишлаб чиқариши йўлга кўйиш, кичик бизнес иштирокида 200 та стартап лойиҳаларни молиялаштириш бўйича кўйилаётган катта мақсадлар одамларнинг реал даромадларини ошириш, янги тадбиркорлик субъектларни ташкил этиш ва ишлаб чиқариши кўлами ҳамда экспорт ҳажмини оширишга имкон беради.

Рағbat ва ҳуқуқий кафолат бўлса, ўз бизнесини бошлаш истагида юрган ёшлар, хотин-қизлар кўп. Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш учун 22 триллион сўми иштиёзли ресурс ажратилиб, шундан 2,5 триллион сўми

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Инвесторлар ишончизис мұхит сабабли янги лойиҳаларни амалга оширишдан ўзларини тиради. Тадбиркорлар ноқоний тўловларга мажбур бўлади. Бу эса, иктисолидет ўсish суръатларини пасаитиради ва иш ўрнинлари камайшига олиб келади.

Тадбиркорга фаолиятини кенгайтириш, янги иш ўрнинларини яратиши ва экспорт ҳажмини ошириши учун, биринчи навбатда, бўш жой ва бино керак. Учрашувда давлатимиз раҳбари бу масалани ҳам ижобий ҳал қилиб берди. Энди ҳокимлар ер танлашда, аввало, ишини йўлга кўйиб, ривожланишистагида юрган тадбиркорлар сўраган жойларни аукционга чиқариши минглаб, ўн минглаб тадбиркорларни ҳаракатга келтири, уларни янги марралар сари руҳлантири.

Биламизки, янги тадбиркорлар оёққа туриб олиши учун фаолиятининг дастлабки йили жуда мұхим. Шу маънода уларни кўплаб-куватлаш максадида, “биринчи имконият” тамойили жорий этилиши, янын биричини марта маъмурӣ ҳуқуқбузарлик содир этган тадбиркор жаъобгарлиқдан озод қилиниб, камчиликни бартараф этиш учун имконият берилши ўзбекистонда бизнес вакилларига бўлган ўксас эътиборнинг ёрқин намунасида.

Биргина мисол: илгари аҳолига ер бериш жараённида фуқаролар ҳоким ва ўнга якин идора ўртасида сарсон бўлиб юрарди. Бу соҳа корпуллаштирилган стратегияси бу борадаги муввафқиятларнинг асосий омили бўлаётгани жуда мұхим.

Давлатимиз раҳбари ташабbusi билан ерга бўлган муносабат тубдан ўзгари.

Аҳолига ер участкаларини ажратишида барча учун тенг, шаффофф ва бозор тамойилларига асосланган тартиб жорий этилди ва ер эгаларининг мулкий ҳуқуқлари кафолатланди.

Бу борада аукцион тизимида ўтилгани оддий аҳолининг

Бу ижобий қадамнинг ағзаллик томони шундаки, у тадбиркорларга масъулиятатга қонуний тартибларга мослашига ёрдам беради. Янги бизнесга маъмурӣ жарималар юклash ўрнига, камчиликнинг бартараф этиш учун имконият яратилиши натижасида тадбиркорлар тарзи оёққа туриб олади.

Ҳусусий ажрим эса, қонун ҳуҗжатларига асосида судларга юклataligandagi mazkur koinida "Sudlар tўg'risida"gi konunnинг 4-moddasida belgilangan. Шу асосда судлар суд ишларини юритишида ўзига берилган қонуний ваколатлар асосида қонунчиликни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жамиятда қонунга ва судга нисбатан ҳурматда бўлиш муносабатини шакллантириш каби мұхим вазифаларни ҳам амалга оширади.

Ҳусусий ажрим эса, қонун ҳуҗжатларига асосида судларга юклataligandagi mazkur koinida "Sudlар tўg'risida"gi konunnинг 4-moddasida belgilangan. Шу асосда судлар суд ишларини юритишида ўзига берилган қонуний ваколатлар асосида қонунчиликни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жамиятда қонунга ва судга нисбатан ҳурматда бўлиш муносабатини шакллантириш каби мұхим вазифаларни ҳам амалга оширади.

Ҳусусий ажрим эса, қонун ҳуҗжатларига асосида судларга юклataligandagi mazkur koinida "Sudlар tўg'risida"gi konunnинг 4-moddasida belgilangan. Шу асосда судлар суд ишларини юритишида ўзига берилган қонуний ваколатлар асосида қонунчиликни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жамиятда қонунга ва судга нисбатан ҳурматда бўлиш муносабатини шакллантириш каби мұхим вазифаларни ҳам амалга оширади.

Ҳусусий ажрим эса, қонун ҳуҗжатларига асосида судларга юклataligandagi mazkur koinida "Sudlар tўg'risida"gi konunnинг 4-moddasida belgilangan. Шу асосда судлар суд ишларини юритишида ўзига берилган қонуний ваколатлар асосида қонунчиликни мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, жамиятда қонунга ва судга нисбатан ҳурматда бўлиш муносабатини шакллантириш каби мұхим вазифаларни ҳам амалга оширади.

Ҳумладан, маъмурӣ жавобгарлик тўg'risidagi kodexsning 181-moddasiga ўsish.

Ҳумладан, маъмурӣ жавобгарлик тўg'risidagi kodexsning 181-moddasaga ўsish.

Ҳумладан, маъмурӣ жавобгарлик тўg'risidagi kodexsning

